Nationaal plan Aruba 2025

'Als je geen doel hebt, doe je niets'

ORANJESTAD — Het project 'duurzame nationaal strategische en integrale planning proces voor Aruba' moet leiden tot een Nationaal en Integraal Strategisch Plan, afgekort NISP. Het doel van het project is "het institutionaliseren van een integraal en strategisch planningproces waarbij de coördinatie tussen betrokken instanties gestimuleerd wordt."

door: Sharina Henriquez

Een greep uit de officiële samenvatting van bovengenoemd project dat wordt gecoördineerd door Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (DEZHI) en waarvoor in januari bijna 2 miljoen florin van het ontwikkelingsfonds Fondo Desaroyo Aruba (FDA) is uitgegeven. Het 'ambtelijk omslachtig' taalgebruik van de samenvatting doet vermoeden dat het resultaat van het project weer een duur rapport wordt voor in ladekast, maar directeur Maria Dijkhof-Pita, ook lid van het projectteam, bestrijdt dit hevig: "Het is een gezamenlijke visie en een plan voor Aruba in 2025. Hoe willen wíj dat Aruba er dan uitziet en wat gaan we eraan doen."

Politiek komt er niet aan te pas. En met 'wij' bedoelt ze ook niet de ambtenaren van haar directie en of die van het projectteam. "EZHI is niet meer dan het secretariaat. We faciliteren en reiken de *tools* aan om tot een gezamenlijke visie te komen." Zo is er een *'think-tank'* gevormd van 18 professionals om het project bij te staan. Inmiddels zijn er 30 personen – advocaten, huisvrouwen, onderwijzers en zakenlui – gerekruteerd, die tot juli 'het veld' ingaan om zoveel mogelijk mensen te bevragen wat zij graag willen voor Aruba in 2025. Deze interviews gebeuren zoveel mogelijk in groepsverband. Er worden bijeenkomsten in de wijkcentra georganiseerd; deelnemende docenten organiseren bijeenkomsten op hun scholen en ook op de verschillende serviceclubs zoals Rotary is het plan om de interviewsessies te houden.

Om te voorkomen dat de bijeenkomsten eindigen in "oeverloze discussies over problemen waarmee Aruba nu kampt", wordt volgens Dijkhof-Pita, een vragenmethode gebruikt op basis van *appreciative inquiry*. In tegenstelling tot andere aanpakken zoals de probleemoplossende aanpak, vertelt ze, wordt er bestudeerd wat er goed gaat. "In elke groep is er iets dat goed werkt en dat willen we weten." Door in te zoomen op het positieve tijdens de interviewsessies en te vragen naar ideeën, wordt tegelijkertijd het veranderingsproces al in gang gezet, legt de directeur uit. "Het vrij kunnen uiten geeft al *empowerment*." In haar ogen is de tijd nu ook rijp om in dialoog tot een gezamenlijke visie te komen. "Wij Arubanen zijn vrij negatief. Het is zo'n mooi eiland hier, we hebben het hoogste gemiddelde inkomen per capita in de regio, maar lijken slechts te kunnen klagen." Ook het stimuleren van andermans ideeën, zit volgens haar niet in de genen. "Velen hebben ideeën, maar durven deze niet op een duurzame manier naar voren te brengen, omdat er direct iemand klaar staat om ze af te kraken. Want als het van een ander komt, is het bij voorbaat slecht, is de heersende gedachte."

Op twee personen na, de leden van het projectteam dat het Nationale Plan voor Aruba 2025 coördineert, met Maria Dijkhof-Pita (vierde van links).

NATIONALE DIALOOG

Het idee om hier verandering in te brengen, wat uiteindelijk leidde tot dit project, kwam van zowel binnen als buiten de overheid. Van mensen die het zat waren om te zien dat overheidsbeleid, maar ook initiatieven van niet-gouvermentele organisaties, parlement en vertegenwoordigers in de privésector, niet hebben geleid tot een duurzame ontwikkeling van Aruba, aldus Dijkhof-Pita. Ze geeft als voorbeeld het mislukte initiatief in 2001 van de sociale partners om te komen tot een nationale dialoog. Werkgeversorganisatie ATIA, de Kamer van Koophandel, vakbonden en regering probeerden toen met elkaar in gesprek te komen en zo tot een aantal gezamenlijke afspraken te komen voor de lange termijn. "Zes maanden ging er overheen en heeft men het geprobeerd. Maar het leek wel of de een Chinees sprak en de ander Indiaans. Ze luisterden niet naar elkaar en daarom kwam het niet van de grond." In 2005 concludeerden ook de *stakeholders* van het FDA-programma dat het op Aruba niet de goede kant uitgaat. Voor de uitvoering van de projecten is een duurzame overheid nodig, maar dat leek er niet van te komen, vonden zij. "Dat is niet de fout van deze regering of andere hiervoor. Aruba is een jong land en heeft niet voldoende ervaring met regeren. Ze weten gewoon niet beter."

Ook buiten de overheid werd de roep om een andere aanpak, van de verschillende belangengroepen en zeker ook uit de privé-sector steeds luider, aldus Dijkhoff-Pita. "We hoorden het natuurlijk ook gewoon op straat. Dat het niet langer zo kan doorgaan en er samenhang moest komen."

SCEPTISCH

Het projectteam valt volgens Dijkhof-Pita regelmatig ten prooi aan sceptici die het project als te ambitieus, abstract of onuitvoerbaar beschouwen. Ook de 30 personen die de interviews gaan afleggen waren in het begin heel sceptisch. "Na de tweede samenkomst veranderde de houding al enigszins en dachten ze: ach, waarom niet. Na de derde keer vonden ze het wel iets en na de vijfde sessie waren de meesten overtuigd. Misschien heeft zo'n tien procent nog twijfels, maar dat is niet erg. Verandering gaat niet van de ene op de andere dag." Dat critici het project abstract beschouwen, wijst ze van de hand. "Een visie is niet abstract. Het geeft je een doel. Alles is mogelijk, als je het wilt. Het probleem is dat veel mensen niet weten wat ze willen. En als je geen doel hebt, doe je vervolgens ook niets." Aruba is daarnaast ook niet het eerste eiland in de Cariben dat met een nationaal plan aan de slag gaat. De projectleden hebben ervaring opgedaan in Trinidad & Tobago, Turks & Caicos-eilanden en op St. Kitts. Uit deze ervaringen blijkt wel dat implementatie van een nationaal plan niet gemakkelijk gaat zegt Dijkhof-Pita. Dat bleek met name op Trinidad, waar men het verst is met het proces. "Er waren goede dingen gedaan. De mensen gingen inderdaad in dezelfde richting denken. Maar de *bottleneck* is dat de regering de visie van te voren al had bepaald en daardoor mislukte de uitvoering. Die fout willen wij hier dus niet maken."

In juli volgend jaar moet de gezamenlijke visie van Aruba 2025 in principe klaar zijn. Hiertoe wordt alle informatie afkomstig uit de interviews geclassificeerd. "Stel dat mensen het over het bouwen van hotels hebben gehad. Dan wordt dat in de computer gerubriceerd naar hotel en bouw. Op die manier kunnen we zien hoe belangrijk de samenleving dit onderwerp vindt."

Na het formuleren van de visie, wordt het actieplan gevormd. Dat zou dan, als alles volgens plan verloopt, midden in de verkiezingstijd zijn. Dijkhof-Pita is niet bang dat een volgende gekozen regering het plan misschien weer in de kast zet. "Dit project heeft niets te maken met een politieke visie of programma. Het is gaat om een visie die gedragen wordt door de samenleving. De druk komt dus van onderaf en als een regering dit negeert, dan negeert ze de wensen van de bevolking. Het is net als met sociale controle. Als het plan er is, kan iedereen elkaar controleren of hij of zij er ook daadwerkelijk aan werkt om het te realiseren." En als de politici slim zijn, zegt ze, dan gebruiken ze elementen uit de visie voor hun eigen partijprogramma's. "Elke partij zal straks wel haar eigen visie en plannen hebben hoe ze NISP willen gaan uitvoeren. Dat kan."

Eind van deze maand nog wil het NISP-projectteam een website openen waar iedereen de vorderingen op kan volgen. Ook wordt de campagne *Nos Aruba 2025* gelanceerd met als slogan: *"Abo dicidi awe nos Aruba di manjan."* (Nu kies jij ons Aruba van morgen). Er wordt volgende maand een posterwedstrijd uitgeschreven voor leerlingen van de basisschool. Scholieren van het voortgezet onderwijs wordt gevraagd om ideeën in te sturen voor de televisiespot (juni). De winnaars mogen vervolgens met professionele hulp zelf de tv-spot gaan maken.